

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 186/2018-13

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 22. mája 2018 predbežne prerokoval sťažnosť [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], t. č. v Ústave na výkon trestu odňatia slobody Hrnčiarovce nad Parnou, vo veci namietaného porušenia práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd rozsudkom Okresného súdu Komárno sp. zn. 1 T 36/2014 z 12. marca 2015, rozsudkom Krajského súdu v Nitre sp. zn. 4 To 49/2015 z 28. mája 2015 a uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 5 Tdo 54/2016 z 18. augusta 2016 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť [REDAKOVANÉ] o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 6. októbra 2016 doručená sťažnosť [REDAKOVANÉ], t. č. v Ústave na výkon trestu odňatia slobody Hrnčiarovce nad Parnou (ďalej len „sťažovateľ“), doplnená podaním doručeným ústavnému súdu 29. marca 2017, ktorou namietal porušenie práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) rozsudkom Okresného

súdu Komárno (ďalej len „okresný súd“) sp. zn. 1 T 36/2014 z 12. marca 2015, rozsudkom Krajského súdu v Nitre (ďalej len „krajský súd“) sp. zn. 4 To 49/2015 z 28. mája 2015 a uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) sp. zn. 5 Tdo 54/2016 z 18. augusta 2016 (ďalej spolu aj „namietané rozhodnutia“).

2. Z obsahu sťažnosti sťažovateľa a obsahu namietaných rozhodnutí ústavný súd zistil, že sťažovateľ bol namietaným rozsudkom okresného súdu sp. zn. 1 T 36/2014 z 12. marca 2015 uznaný vinným zo zločinu týrania blízkej a zverenej osoby podľa § 208 ods. 1 písm. a) a ods. 2 písm. d) Trestného zákona s poukazom na § 138 písm. b) a j) Trestného zákona (bod 1 rozsudku) a zločin vydierania podľa § 189 ods. 1 Trestného zákona (bod 2 rozsudku). Okresný súd okrem iného uložil sťažovateľovi tzv. samostatný trest za skutok v bode 1 rozsudku, a to trest odňatia slobody vo výmere 11 rokov a súhrnný trest vo výmere 2 rokov za skutok v bode 2 rozsudku.

Zároveň okresný súd podľa § 42 ods. 2 Trestného zákona zrušil výrok o treste, ktorý bol sťažovateľovi uložený trestným rozkazom Okresného súdu Dunajská Streda z 20. mája 2013 sp. zn. 1 T 86/2013, a to v súvislosti s uložením súhrnného trestu, keďže trestný čin vydierania podľa bodu 2 rozsudku spáchal sťažovateľ skôr, ako bol súdom prvého stupňa vyhlásený odsudzujúci rozsudok za iný jeho trestný čin (t. j. trestný rozkaz sp. zn. 1 T 86/2013).

3. Po odvolaní sťažovateľa rozhodoval v jeho trestnej veci krajský súd napadnutým rozsudkom sp. zn. 4 To 49/2015 z 28. mája 2015, ktorým zrušil rozsudok súdu prvého stupňa vo výroku o trestoch uložených obžalovanému. Krajský súd okrem iného uložil sťažovateľovi po zistení poľahčujúcich okolností uvedených v § 36 písm. l) a n) Trestného zákona a priťažujúcej okolnosti uvedenej v § 37 písm. m) Trestného zákona za skutok uvedený v bode 1 rozsudku okresného súdu (zločin týrania blízkej a zverenej osoby) trest odňatia slobody na 9 rokov a 6 mesiacov a za zločin uvedený v bode 2 rozsudku okresného súdu (zločin vydierania) mu krajský súd uložil súhrnný trest odňatia slobody 2 roky. Krajský súd podľa § 42 ods. 2 Trestného zákona zrušil výrok o treste, ktorý bol sťažovateľovi uložený trestným rozkazom Okresného súdu Dunajská Streda sp. zn. 1 T 86/2013 z 20. mája 2013.

4. Následne v trestnej veci sťažovateľa rozhodoval najvyšší súd o podanom dovolaní. Dovolanie sťažovateľa bolo napadnutým uznesením sp. zn. 5 Tdo 64/2016 z 18. augusta 2016 odmietnuté podľa § 382 písm. c) Trestného poriadku, keďže neboli splnené dôvody dovolania.

5. Sťažovateľ v sťažnosti namieta, že bolo porušené jeho právo na obhajobu, a to tak, že v prípravnom konaní bol vypočutý vyšetrovateľom v nemocnici počas toho, keď mal otras mozgu, nebol mu od začiatku trestného stíhania ustanovený tlmočník, hoci je maďarskej národnosti a nevie dobre po slovensky. Sťažovateľ uviedol, že pri vyšetrowaní zločinu vydierania podľa § 189 ods. 1 Trestného zákona nebol k tomuto obvineniu nikdy vypočutý a ani v tomto trestnom stíhaní mu nebolo poskytnuté právo na obhajobu. Zároveň sťažovateľ tvrdí, že bol svojím právnym zástupcom a vyšetrovateľom navádzaný, aby sa priznal pod príslubom trestu maximálne v trvaní 5 rokov.

6. Sťažovateľ tvrdí, že prvostupňový aj druhostupňový súd porušili jeho právo na spravodlivé súdne konanie a právo na obhajobu pri ukladaní trestu pre zločin týrania blízkej a zverenej osoby, keď mu bol uložený trest s použitím ustanovenia § 38 ods. 5 Trestného zákona, podľa ktorého sa dolná hranica trestnej sadzby zvyšuje o polovicu pri opätovnom spáchaní zločinu. Okresný súd, ako aj krajský súd totiž pri ukladaní trestu vzali do úvahy trestný rozsudok sp. zn. 2 T 33/93, a to napriek tomu, že sťažovateľ podal žiadosť o zahľadanie tohto odsúdenia ešte pred vynesením rozsudku a na tento účel žiadal o odročenie pojednávania. Zároveň sa sťažovateľ domnieva, že okresný súd, ako aj krajský súd pochybili, keď mu uložili samostatný trest za zločin týrania blízkej a zverenej osoby a ďalší súhrnný trest za zločin vydierania. Tieto skutky boli podľa sťažovateľa spojené do jedného konania, a preto tieto skutky spáchal v jednočinnom súbehu, a tak mu mal byť uložený jeden trest. Navyše, uloženie súhrnného trest dvoch rokov popri druhom samostatnom treste vo výmere 9 rokov a 6 mesiacov nemá podľa sťažovateľa význam ani účel a na jeho prevýchovu postačuje trest odňatia slobody v dlhšej výmere.

7. Sťažovateľ v sťažnosti tiež uviedol: *„nie som znalý práva a ani právnych postupov ohľadne podania sťažnosti na Ústavný súd SR. Nachádzam sa vo výkone trestu*

odňatia slobody a nemám advokáta. Žiadam ústavný súd o pridelenie advokáta pre moje podanie sťažnosti v konaní pred Ústavným súdom SR.“

8. Vzhľadom na uvedené sťažovateľ navrhuje, aby ústavný súd vo veci samej takto rozhodol:

„Mojou sťažnosťou sa domáham, aby Ústavný súd SR vyriekol porušenie mojich práv podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru a zrušil rozhodnutia OS Komárno zo dňa 12. Marca 2015 sp. zn. 1 T 36/2014, Krajského súdu v Nitre sp. zn. 4To/49/2015 z 28.5.2015 ako (aj) rozhodnutie NS SR sp. zn. 5 Tdo 54/2016 z 18. augusta 2016 a následne prikázal podľa vlastného uváženia.“

II.

9. Podľa čl. 124 ústavy ústavný súd je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti.

10. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

11. Podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) ústavný súd každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa.

Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením

bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

12. Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch alebo o oprávnenosti akéhokoľvek trestného obvinenia proti nemu. Rozsudok musí byť vyhlásený verejne, ale tlač a verejnosť môžu byť vylúčené buď po dobu celého, alebo časti procesu v záujme mravnosti, verejného poriadku alebo národnej bezpečnosti v demokratickej spoločnosti, alebo keď to vyžadujú záujmy maloletých alebo ochrana súkromného života účastníkov alebo, v rozsahu považovanom súdom za úplne nevyhnutný, pokiaľ by, vzhľadom na osobitné okolnosti, verejnosť konania mohla byť na ujmu záujmom spoločnosti.

III.

13. Podstatou sťažnosti sťažovateľa je tvrdenie, že namietaným rozsudkom okresného súdu sp. zn. 1 T 36/2014 z 12. marca 2015, namietaným rozsudkom krajského súdu sp. zn. 4 To 49/2015 z 28. mája 2015 a namietaným uznesením najvyššieho súdu sp. zn. 5 Tdo 54/2016 z 18. augusta 2016 došlo k porušeniu jeho práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, keď súdy nesprávne aplikovali § 38 ods. 5 Trestného zákona pri ukladaní trestu a prihliadali na jeho 22 rokov staré odsúdenie Okresným súdom Komárno sp. zn. 2 T 33/93, ktoré bolo následne zahladené. Súdy mali pochybiť, keď mu uložili samostatný trest vo výmere 9 rokov a 6 mesiacov a ďalší súhrnný trest vo výmere 2 rokov, keďže sťažovateľ je presvedčený, že skutky spáchal v jednočinnom súbehu. Navyše, súdy mali od uloženia súhrnného trestu vo výmere 2 rokov upustiť, keďže na prevýchovu sťažovateľa postačuje trest vo výmere 9 rokov a 6 mesiacov. Sťažovateľ namietal aj porušenie svojho práva na obhajobu, keď bol v nemocnici vypočúvaný vyšetrovateľom počas hospitalizácie pre otras mozgu a bez tlmočníka. Sťažovateľ namietal, že k zločinu vydierania nebol nikdy vypočutý a že jeho obhajca a vyšetrovateľ ho pod príslubom miernejšieho trestu navádzali, aby sa priznal.

14. Sťažovateľ v konaní nie je zastúpený právnym zástupcom, no v sťažnosti žiada o ustanovenie obhajcu v konaní pred ústavným súdom. Vzhľadom na túto skutočnosť pristúpil ústavný súd v rámci ústavného prieskumu sťažnosti v prvom rade k preskúmaniu toho, či je daná právomoc ústavného súdu, a k zisteniu, či v prípade sťažnosti sťažovateľa nie je daný dôvod jej odmietnutia z dôvodu zjavnej neopodstatnenosti. Jednou z podmienok pre ustanovenia právneho zástupcu v konaní pred ústavným súdom je totiž zistenie, že nejde o zrejme bezúspešné uplatňovanie nároku na ochranu ústavnosti (III. ÚS 588/2015, III. ÚS 708/2017).

Ústavný súd môže rozhodnúť o ustanovení právneho zástupcu v konaní pred ústavným súdom, len ak zistí, že sú kumulatívne splnené tri podmienky, a to (i) žiadosť o ustanovenie právneho zástupcu, (ii) majetkové pomery odôvodňujúce takúto žiadosť, (iii) nejde o zrejme bezúspešné uplatňovanie nároku na ochranu ústavnosti.

Ak po preskúmaní obsahu žiadosti dospeje ústavný súd k záveru, že v danom prípade nie je daná právomoc ústavného súdu, alebo zistí, že sťažnosť sťažovateľa je zjavne neopodstatnená, znamená to, že ide o zrejme bezúspešné uplatňovanie nároku na ochranu ústavnosti a nie je splnený jeden z predpokladov na ustanovenie právneho zástupcu v konaní pred ústavným súdom. V takom prípade nemožno žiadosti o ustanovenie právneho zástupcu vyhovieť.

15. Vzhľadom na absenciu právneho zastúpenia sťažovateľa sťažnosť vykazovala viaceré nedostatky obsahových náležitostí, avšak ústavný súd nepovažoval za potrebné vyzývať sťažovateľa na doplnenie jeho podania, keďže obsahovo bola sťažnosť do tej miery zrozumiteľná, aby umožnila ústavnému súdu realizovať ústavný prieskum (m. m. III. ÚS 265/2014, III. ÚS 588/2015).

A. K namietanému porušeniu práva sťažovateľa rozsudkom okresného súdu sp. zn. 1 T 36/2014 z 12. marca 2015

16. Pokiaľ ide o namietané porušenie označených práv sťažovateľa okresným súdom, ústavný súd uvádza, že vzhľadom na princíp subsidiarity vyplývajúci z čl. 127 ods. 1 ústavy nemá právomoc preskúmať napadnuté uznesenie okresného súdu, keďže

proti nemu bol prípustný opravný prostriedok (odvolanie), ktorý sťažovateľ aj využil, a krajský súd o ňom rozhodol. Z tohto dôvodu bolo potrebné sťažnosť sťažovateľa v tejto časti odmietnuť pre nedostatok právomoci ústavného súdu na jej prerokovanie podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde (m. m. napr. I. ÚS 103/02, III. ÚS 70/02, III. ÚS 94/2011 a iné).

B. K namietanému porušeniu práva sťažovateľa rozsudkom krajského súdu sp. zn. 4 To 49/2015 z 28. mája 2015 a uznesením najvyššieho súdu sp. zn. 5 Tdo 54/2016 z 18. augusta 2016

17. Ústavný súd vzhľadom na sťažovateľom podané dovolanie proti rozsudku krajského súdu z 28. mája 2015 a uznesenie najvyššieho súdu z 18. augusta 2016, ktorým najvyšší súd odmietol dovolanie sťažovateľa podľa § 382 písm. c) Trestného poriadku bez preskúmania veci, považoval za zachovanú lehotu na podanie sťažnosti aj vo vzťahu k rozsudku krajského súdu z 28. mája 2015 a predbežne posúdil možnosť porušenia práv sťažovateľa týmto rozsudkom krajského súdu, ako aj sťažovateľom namietaným uznesením najvyššieho súdu z 18. augusta 2016 (porovnaj rozhodnutie Európskeho súdu pre ľudské práva vo veci Zvolský a Zvolská v. Česká republika z 12. 11. 2002, sťažnosť č. 46129/99).

18. Z § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde vyplýva, že úlohou ústavného súdu pri predbežnom prerokovaní sťažnosti je tiež posúdiť, či táto nie je zjavne neopodstatnená. V súlade s konštantnou judikatúrou ústavného súdu o zjavne neopodstatnenú sťažnosť ide vtedy, ak namietaným postupom orgánu alebo rozhodnutím verejnej moci nemohlo dôjsť k porušeniu toho základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi napadnutým postupom tohto orgánu a základným právom, porušenie ktorého sa namietalo, ale aj vtedy, ak v konaní pred orgánom verejnej moci vznikne procesná situácia alebo procesný stav, ktoré vylučujú, aby tento orgán (všeobecný súd) porušoval uvedené základné právo, pretože uvedená situácia alebo stav takú možnosť reálne nepripúšťajú (IV. ÚS 16/04, IV. ÚS 55/05, IV. ÚS 288/05). Za zjavne neopodstatnenú možno považovať takú sťažnosť, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo

slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98, tiež napr. I. ÚS 4/00, II. ÚS 101/03, IV. ÚS 136/05, III. ÚS 198/07).

19. Ústavný súd vo svojej stabilizovanej judikatúre zdôrazňuje, že vo veciach patriacich do právomoci všeobecných súdov nie je alternatívnou ani mimoriadnou opravnou inštitúciou (podobne II. ÚS 1/95, II. ÚS 21/96). Vzhľadom na to ústavný súd nie je zásadne oprávnený ani povinný preskúmavať a posudzovať skutkové zistenia a právne názory všeobecných súdov, ktoré pri výklade a uplatňovaní iných než ústavných zákonov vytvorili skutkový a právny základ ich rozhodnutí. Skutkové a právne závery všeobecného súdu môžu byť predmetom kontroly zo strany ústavného súdu len vtedy, ak by vyvozené závery boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedliteľné a neudržateľné, a zároveň by mali za následok porušenie základného práva alebo slobody (I. ÚS 20/03, IV. ÚS 252/04).

20. Krajský súd v napadnutom rozsudku posúdil rozhodnutie súdu prvého stupňa ako náležité odôvodnené vo vzťahu k skutkovým zisteniam, ako aj právnej kvalifikácii konania obžalovaného (sťažovateľa) a dospel k rovnakým vecným a právnym záverom. Vzhľadom na skutočnosť, že okresný súd prijal vyhlásenie obžalovaného podľa § 257 ods. 7 Trestného poriadku o jeho vine, vykonal dokazovanie podľa § 257 ods. 8 Trestného poriadku len v rozsahu výroku o treste a výroku o ochrannom opatrení. V podstatnej časti odôvodnenia krajský súd uviedol:

„Pri skúmaní výroku o treste, odvolací súd zistil, že súd I. stupňa správne obžalovanému ukladal tzv. samostatný trest podľa § 208 odsek 2 Trestného zákona a to za skutok v bode 1/ napadnutého rozsudku. Súčasne správne pri ukladaní tohto trestu použil ustanovenie § 38 odsek 5 Trestného zákona, pretože obžalovanému ukladal trest pri opätovnom spáchaní zločinu. Je potrebné uviesť, že o zahľadení odsúdenia Okresným súdom Komárno pod sp. zn. 2T/33/93 nebolo rozhodnuté ani súdom I. stupňa a správne na to poukázal prokurátor vo svojom vyjadrení, že nie je zákonný dôvod, pre ktorý by pri ukladaní trestu nemalo byť prihliadnuté na toto nezahľadené odsúdenie obžalovaného.

Pochybil však, keď obžalovanému ukladal trest len podľa ustanovenia § 38 odsek 2 Trestného zákona a to z dôvodu, že obžalovanému nepriznal aj poľahčujúcu okolnosť podľa

§ 36 písmeno n/ Trestného zákona (napomáhanie pri objasňovaní trestnej činnosti, pozn.). Obžalovaný na hlavnom pojednávaní, pred začatím dokazovania, po poučení v intenciách § 257 odsek 1 Trestného poriadku vyhlásil, že je vinný zo spáchania skutkov uvedených v obžalobe a jeho vyhlásenie po primeranom postupe podľa Trestného poriadku súd prijal postupom podľa § 257 odsek 7 Trestného poriadku a následne vykonal len dokazovanie súvisiace s výrokom o treste a ochrannom opatrení... Aplikáciu tejto poľahčujúcej okolnosti možno priznať aj v prípade, že obžalovaný na hlavnom pojednávaní urobí vyhlásenie o uznaní viny, pretože tým podstatne uľahčí súdne konanie tým, že súd I. stupňa nemusí vykonávať, v danom konkrétnom prípade, rozsiahle kovanie týkajúce sa viny.“. Po priznaní tejto poľahčujúcej okolnosti a zohľadnení predchádzajúceho odsúdenia sťažovateľa uložil krajský súd v napadnutom rozsudku trest odňatia slobody 9 rokov a 6 mesiacov.

Vo vzťahu k uloženiu súhrnného trestu krajský súd uviedol: „Správne tiež súd I. stupňa za skutok pod bodom 2/ napadnutého rozsudku ukladal obžalovanému trest súhrnný, avšak opätovne pri ukladaní tohto trestu nepoužil poľahčujúcu okolnosť uvedenú v § 36 písmeno n/ Trestného zákona (pozn. napomáhanie pri objasňovaní trestnej činnosti) a nesprávne priznal obžalovanému priťažujúcu okolnosť uvedenú v § 37 písmeno h/ (pozn. spáchanie viacerých trestných činov) Trestného zákona, pretože spáchanie viacerých trestných činov je u obžalovaného zohľadnené pri uložení trestu podľa § 41 odsek 2 Trestného zákona.“ Krajský súd preto za zločin vydierania uložil sťažovateľovi súhrnný trest odňatia slobody 2 roky.

21. Následne ústavný súd preskúmal aj obsah odôvodnenia napadnutého uznesenia najvyššieho súdu sp. zn. 5 Tdo 54/2016 z 18. augusta 2016, ktorým bolo dovolanie sťažovateľa odmietnuté bez preskúmania veci pre nesplnenie dovolacích dôvodov, a zistil, že dôvody dovolania sťažovateľa sú totožné s odôvodnením sťažnosti sťažovateľa v konaní pred ústavným súdom (zhrnuté v bode 13 tohto rozhodnutia). Najvyšší súd sa v podstatnej časti odôvodnenia napadnutého uznesenia s týmito námietkami sťažovateľa vysporiadal, keď uviedol:

„Konštantná judikatúra dovolacieho súdu právo na obhajobu v zmysle citovaného dovolacieho dôvodu chápe ako vytvorenie podmienok pre plné uplatnenie procesných práv obvineného a jeho obhajcu a zákonný postup pri reakcii orgánov činných v trestnom konaní

a súdu na uplatnenie každého obhajovacieho práva. Právo na obhajobu garantované čl. 6 ods. 3 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd ako aj čl. 50 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky nachádza svoj odraz v celom rade ustanovení Trestného poriadku upravujúcich jednotlivé čiastkové obhajovacie práva obvineného v rôznych štádiách trestného konania. Prípadné porušenie len niektorého z nich, pokiaľ sa to zásadným spôsobom neprejaví na postavení obvineného v trestnom konaní, samo osebe nezakladá dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. c/ Tr. por. Z dikcie cit. § 371 ods. 1 písm. c/ Tr. por. je totiž jednoznačne zrejmé, že len porušenie práva na obhajobu zásadným spôsobom je spôsobilým dovolacím dôvodom. Podľa ustálenej rozhodovacej praxe Najvyššieho súdu Slovenskej republiky potom o zásadné porušenie práva na obhajobu ide najmä v prípade, keď obvinený nemal v konaní obhajcu, hoci v jeho trestnej veci boli splnené dôvody povinnej obhajoby. Výnimočne môže ísť aj o porušenie iných obhajovacích práv obvineného, ktorých porušenie sa prejaví na jeho postavení zásadným spôsobom.

V predmetnej trestnej veci nastali dôvody povinnej obhajoby v zmysle ustanovenia § 37 ods. 1 Tr. por. vzatím obvineného do väzby na základe uznesenia sudcu pre prípravné konanie Okresného súdu Komárno z 15. októbra 2013, sp. zn. 1 Tp 27/2013, pričom obvinenému bol v ten istý deň ustanovený obhajca [REDAKOVANÉ], ktorý sa následne zúčastňoval úkonov trestného konania. Obhajca pristupoval k obhajobe obvineného aktívne, zúčastňoval sa väčšiny výsluchov, ako aj hlavných pojednávaní a podával návrhy, teda dohliadal na uplatňovanie práv obvineného. Orgány činné v trestnom konaní a súdy v tomto smere poskytli adekvátny priestor na realizáciu práva obvineného na obhajobu a tento priestor bol zo strany obhajoby využitý. V tejto súvislosti je potrebné pripomenúť, že obvinenému bolo umožnené uplatnenie práva zvoliť si obhajcu už v čase pred vzatím do väzby, kedy bol o svojom práve riadne poučený pri zadržaní (č. 1. 16) a pri výsluchoch pred vyšetrovateľom (č. í. 35) a pred sudcom pre prípravné konanie (č. I. 22). Obvinený si obhajcu nezvolil a do zápisníc o výsluchoch výslovne uviedol, že si obhajcu nevolí, resp. bude vypovedať bez obhajcu. V tomto smere dovolací súd pochybenia nezistil.

Pokiaľ ide o námietku ohľadne absencie tlmočníka, zo zápisníc o výsluchu obvineného z 13. októbra 2013 a 29. januára 2014 vyplýva, že obvinený tlmočníka nežiadal a ani nenamietal nesprávnu protokoláciu napriek tomu, že pri druhom výsluchu bol prítomný obhajca obvineného. Nakoľko obvinený uviedol, že bude vypovedať v slovenskom

jazyku aj pred sudcom pre prípravné konanie (č. 1. 22), dovolací súd považoval námietku obvineného za nedôvodnú. Vo vzťahu k výsluchu obvineného z 13. októbra 2013 je naopak nutné prisvedčiť námietke obvineného o pochybení vyšetrovateľa, ktorý obvineného vypočul v dobe, keď trpel otrasom mozgu. Vyšetrovateľ pritom nevyžiadal od ošetrojúceho lekára vyjadrenie, či obvinený je schopný výsluchu. Na druhej strane výpoveď obvineného nemala vplyv na zákonnosť celého konania a získaných dôkazov, nakoľko bola zhojená ďalšími výsluchmi obvineného v prípravnom konaní a v konaní pred súdom, pričom pre rozhodnutie súdu nebola daná výpoveď, z dôvodu vyhlásenia obvineného o vine podľa § 257 ods. 4 písm. b/ Tr. por., podstatná.

Taktiež nie je v súlade so skutočnosťou tvrdenie obvineného o jeho nevypočutí k trestnému činu vydierania. Obvinenému [REDAKOVANÉ] bolo uznesením vyšetrovateľa Policajného zboru, odbor kriminálnej polície, Komárno, zo 4. decembra 2013, CVS: ORP-802/OVK-KN-2013 vznesené obvinenie pre zločin vydierania podľa § 189 ods. 1 Tr. zák., ktoré mu bolo doručené 10. decembra 2013. Obvinený podal proti uzneseniu sťažnosť, v ktorej uviedol, že nikoho nevydieral a všetky obvinenia sú klamstvom. Následne sa obvinený počas výsluchu konanom 29. januára 2014 priznal k spáchaniu oboch skutkov s tým, že svojej družke - poškodenej [REDAKOVANÉ] povedal, že ak ona alebo jej rodičia nahlásia na políciu jej zbitie, všetkých zabije. Zároveň vyhlásil, že svoje konanie ľutuje. Navyše obvinený na hlavnom pojednávaní konanom 5. júna 2014 urobil vyhlásenie o vine v zmysle § 257 ods. 4 písm. b/ Tr. por. (č. 1 342). Vzhľadom k tomu, že obvinený súhlasil so zmenou senátu a nežiadal opakovať žiadne dôkazy (č. 1. 435), súd prvého stupňa mohol prihliadnuť na jeho predchádzajúce vyhlásenie. Z uvedeného teda vyplýva, že obvinený mal možnosť sa vyjadriť k trestnému činu vydierania a toto právo aj využil.

Dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. c/ Tr. por. nebol daný.“

22. K nesprávnej aplikácii ustanovenia § 38 ods. 5 Trestného zákona a uloženia dvoch trestov, ktoré sťažovateľ namietal, najvyšší súd uviedol:

„Dovolací súd po preštudovaní spisového materiálu dospel k záveru, že súdy nižšieho stupňa postupovali správne, keď obvinenému uložili za spáchané skutky dva tresty. Obvinený sa skutku pod bodom 1/ rozsudku (zločin týrania blízkej osoby a zverenej osoby) dopustil v období od jesene 2011 do 12. októbra 2013, kedy bol trestný čin dokonaný,

a skutku pod bodom 2/ rozsudku (zločin vydierania) 28. júna 2011. Vzhľadom na to, že obvinený nespáchal jedným skutkom viac trestných činov, ale sa dopustil viacerých skutkov, nemožno vzťah medzi skutkami posúdiť ako jednočinný súbeh. Na uvedené nemá vplyv spojenie trestných stíhaní na spoločné konanie.

Medzi spáchaním skutkov bol obvinenému doručený trestný rozkaz Okresného súdu Dunajská Streda z 20. mája 2013 (doručený 28. mája 2013 a právoplatný 7. júna 2013), sp. zn. 1 T 86/2013, ktorý predstavuje hranicu deliacu súbeh od recidívy. Skutok pod bodom 2/ rozsudku bol potom vo vzťahu k trestnému rozkazu vo viacčinnom súbehu, pričom súd odsudzoval obvineného za trestný čin, ktorý spáchal skôr, ako bol súdom prvého stupňa vyhlásený odsudzujúci rozsudok za iný jeho trestný čin. Z tohto dôvodu obvinenému ukladal súhrnný trest a súčasne v zmysle § 42 ods. 1 Tr. zák. zrušil výrok o treste z trestného rozkazu. Nakoľko trestný rozkaz nadobudol 7. júna 2013 právoplatnosť, od tohto okamihu bolo potrebné všetky ďalšie prípadné skutky obvineného posudzovať ako recidívu. Preto súdy postupovali správne, keď obvinenému uložili za zločin týrania blízkej osoby a zverenej osoby samostatný trest, a to aj za použitia ustanovenia § 38 ods. 5 Tr. zák. Na prihliadnutie, resp. neprihliadnutie na predchádzajúce spáchanie zločinu nemá vplyv dĺžka uplynutej doby, ale zahľadanie odsúdenia. V čase rozhodovania súdov nebolo odsúdenie Okresným súdom Komárno z 8. apríla 1993, sp. zn. 2T 33/93, zahladené. Aj keď v súčasnosti je predmetné odsúdenie zahladené, nemá to dosah na zákonnosť uloženého trestu vo výmere 9 rokov a 6 mesiacov. Krajský súd obvinenému uložil trest v zákonom ustanovenej sadzbe, keď za zločin týrania blízkej osoby a zverenej osoby podľa § 208 ods. 2 Tr. zák. účinného v čase ukladania trestu je trestná sadzba 7 rokov až 15 rokov. I podľa názoru dovolacieho súdu je takto uložený trest, s ohľadom na osobu obvineného, okolnosti spáchania skutku, počet a vek poškodených, primeraný. V tejto súvislosti je potrebné poukázať na skutočnosť, že odvolací súd pri úprave trestu nesprávne vypočítal dolnú hranicu trestnej sadzby, ktorá mala byť vo výške 9 rokov a 10 mesiacov. Avšak z dôvodu podania dovolania iba v prospech obvineného, nebolo možné túto chybu napraviť.

Dovolací súd nezistil pochybenie ani vo vzťahu k súhrnnému trestu vo výmere 2 rokov, ktorý bol uložený v súlade so zákonom. Upustenie od uloženia súhrnného trestu nie je právom obvineného, ale oprávnením súdu. Je plne na úvahe súdu, či iný uložený trest

považuje za dostatočný na ochranu spoločnosti a nápravu páchatel'a a z tohto dôvodu od súhrnného trestu.

Ani dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. h/ Tr. por. nebol daný.“

23. Odôvodnenie napadnutého rozsudku krajského súdu, ako aj odôvodnenie napadnutého uznesenia najvyššieho súdu sa dostatočne a relevantne zaoberali všetkými námietkami sťažovateľa v takom rozsahu, ktorý umožňuje ústavnému súdu konštatovať, že sťažovateľ v tomto konaní dostal odpoveď na všetky podstatné okolnosti prípadu. Závery krajského súdu a najvyššieho súdu a spôsob, akým konajúce súdy v trestnej veci sťažovateľa aplikovali ustanovenia Trestného poriadku a Trestného zákona pri ukladaní trestu, sa z pohľadu ústavného súdu nejavia ako arbitrárne či zjavne neodôvodnené alebo svojvoľné, a tak z ústavného hľadiska neospravedlňiteľné a neudržateľné vo vzťahu k sťažovateľom označenému právom na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru. Najvyšší súd v odôvodnení napadnutého uznesenia ústavne súladným spôsobom zodpovedal všetky námietky sťažovateľa, ktoré sú totožné s jeho námietkami tvoriacimi obsah ústavnej sťažnosti v tomto konaní a ústavný súd nemá ústavne relevantný dôvod do týchto záverov najvyššieho súdu vstupovať.

24. V tejto súvislosti už ústavný súd uviedol, že odôvodnenie rozhodnutia všeobecného súdu, ktoré stručne a jasne objasní skutkový a právny základ rozhodnutia, postačuje na záver o tom, že z tohto aspektu je plne realizované právo účastníka na spravodlivé súdne konanie (m. m. IV. ÚS 112/05, I. ÚS 117/05). Z ústavnoprávneho hľadiska preto niet žiadneho dôvodu, aby sa spochybňovali závery napadnutého rozhodnutia, ktoré sú dostatočne odôvodnené a majú oporu vo vykonanom dokazovaní.

25. Vzhľadom na uvedené preto dospel ústavný súd k záveru, že napadnutými rozhodnutiami krajského súdu a najvyššieho súdu v prípade sťažovateľa nedošlo k porušeniu jeho práva podľa čl. 6 dohovoru, a preto sťažnosť sťažovateľa odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

26. Podľa zaužívanej praxe (napr. I. ÚS 337/08, I. ÚS 311/2012) ústavný súd môže ustanoviť fyzickej osobe alebo právnickej osobe právneho zástupcu (t. j. advokáta), ak taká osoba o to požiada, ak to odôvodňujú jej pomery a nejde o zrejme bezúspešné uplatňovanie nároku na ochranu ústavnosti. Tieto tri predpoklady na ustanovenie právneho zástupcu v konaní pred ústavným súdom musia byť splnené súčasne. Ak hoci len jeden z týchto predpokladov nie je splnený, nemožno žiadosti o ustanovenie právneho zástupcu vyhovieť (m. m. III. ÚS 265/2014).

27. Vzhľadom na uvedené závery ústavný súd uzatvára, že v danom prípade u sťažovateľa nie sú splnené podmienky na ustanovenie právneho zástupcu v konaní pred ústavným súdom. Z obsahu sťažnosti a výsledku jej preskúmania ústavným súdom je totiž podľa ústavného súdu (ako to vyplýva z časti III tohto uznesenia) zrejmé, že v danom prípade ide o zrejme bezúspešné uplatňovanie nároku na ochranu ústavnosti (m. m. III. ÚS 265/2014).

28. Keďže nebol splnený jeden z predpokladov ustanovenia právneho zástupcu v konaní pred ústavným súdom, žiadosti sťažovateľa o ustanovenie právneho zástupcu ústavný súd nevyhovel.

29. Vychádzajúc z uvedeného ústavný súd rozhodol tak, ako to je uvedené vo výrokovej časti tohto rozhodnutia.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 22. mája 2018